

Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki jako gwarancja efektywności i prawidłowości przebiegu postępowania cywilnego

Przedmiotem niniejszej pracy jest przedstawienie funkcjonowania skargi na przewlekłość na gruncie postępowania cywilnego i ocena istniejącej regulacji z perspektywy efektywności i prawidłowości postępowania cywilnego. Pierwszy rozdział zawiera omówienie podstawowych dla funkcjonowania skargi na przewlekłość zasad i standardów prawnych. Mają one fundamentalne znaczenie dla prawidłowej wykładni przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: „u.s.n.p.s.”) W ramach tej części rozważań omówiono: prawo do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie, prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, ustawowy postulat (zasadę) szybkości postępowania funkcjonujący na gruncie k.p.c., pojęcie efektywności i rzetelności postępowania cywilnego.

Przedmiotem rozważań zawartych w rozdziale drugim jest umiejscowienie skargi na przewlekłość w systemie środków prawnych w polskim postępowaniu cywilnym. Rozdział ten rozpoczyna się od przedstawienia genezy ustawy o skardze na przewlekłość, tj. okoliczności i argumentów podnoszonych w trakcie trwania sprawy o precedensowym znaczeniu dla tego środka prawnego – sprawy Kudła v. Polska. Następnie została przedstawiona ewolucja skargi na przewlekłość postępowania. Analizie zostały poddane nowelizacje u.s.n.p.s. z uwzględnieniem ich oceny przez ETPC. Regulacja u.s.n.p.s. została poddana ocenie co do zgodności z wymaganiami stawianymi skutecznemu środkowi na przewlekłość, ukształtowanymi na gruncie orzecznictwa ETPC. W rozdziale trzecim dokonano porównania regulacji skargi na przewlekłość w Polsce, a odpowiednich środków prawnych na przewlekłość w Niemczech i we Włoszech. Środek prawny na przewlekłość we Włoszech stanowił wzorzec dla ustawodawcy przy opracowywaniu regulacji u.s.n.p.s., z uwagi na fakt, iż

problem przewlekłości postępowań sądowych ma podobną skalę we Włoszech i w Polsce. Dla porównania przedstawiono również środek prawny na przewlekłość funkcjonujący w prawie niemieckim, gdzie zjawisko przewlekłości stanowi stosunkowo mniejszy problem w porównaniu do systemu sądownictwa w Polsce i we Włoszech.

Rozdział czwarty prezentuje analizę formalno-dogmatyczną regulacji u.s.n.p.s.

Przedmiotem rozważań stał się charakter i przedmiot sprawy wszczętej ze skargi na przewlekłość z wyszczególnieniem postępowań incydentalnych oraz ubocznych; a także przewlekłości postępowania egzekucyjnego. Analizie poddano również samo pojęcie przewlekłości oraz przyczyny tego zjawiska. Rozdział piąty prezentuje dorobek doktrynalny i orzecznicy w przedmiocie przebiegu postępowania w sprawie skargi na przewlekłość. Analizie poddano zakres podmiotowy tego postępowania, w tym problematyka legitymacji czynnej, legitymacji biernej oraz reprezentacji stron w postępowaniu wszczętym ze skargi na przewlekłość. Następnie zostały przedstawione poglądy w zakresie wymagań formalnych i terminu do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania, a także właściwość i skład sądu rozpoznającego sprawę ze skargi na przewlekłość postępowania. Przedstawiono również zagadnienia związane z rozstrzygnięciem w przedmiocie skargi na przewlekłość, w tym dotyczące rozstrzygnięcia w przedmiocie sumy pieniężnej z tytułu przewlekłości postępowania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Ostatni rozdział został poświęcony prawu do odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu przewlekłości postępowania. Przedstawiono sposób dochodzenia naprawienia szkody w razie uwzględnienia skargi na przewlekłość, a także możliwość dochodzenia naprawienia szkody w razie niewniesienia bądź oddalenia lub odrzucenia skargi. W rozdziale tym zostały również zawarte rozważania dotyczące charakteru prawa do żądania odszkodowania lub zadośćuczynienia z tytułu przewlekłości postępowania.

